

Heidens, trots en wulps

'En zoo driest, zóó plomp drijven zij dit afgodisch spel, dat zij zelfs bij de Opening hunner school, ten aanschouwen van afgevaardigden uit heel het land, onder het uitroepen van "Groot is de Diana der Efezeren", een zilveren afgodsbeeld door een man in den priesterabberd, plechtig hebben laten omdragen!'

Aldus omschreef dr. Abraham Kuyper het eerste delict dat de Vrije Universiteit, direct na de oprichting in 1880, werd ten laste gelegd door verontrusten in den lande. Hij

maakte van de beschuldigingen maar een beetje een karikatuur, want dat vereenvoudigde de ontkenning, dat de VU meteen al op wereldse paden was geraakt.

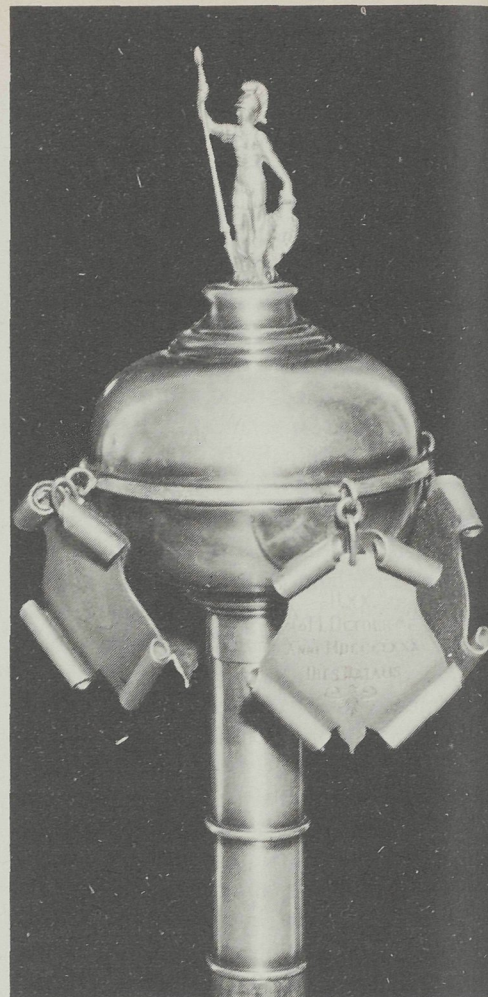
De verontrusting betrof het Minervabeeldje bovenop de staf, die de pedel meevoert, wanneer hij voorafgaat aan de hooglerarenstoet bij promoties en andere universitaire plechtigheden. En inderdaad, hoe hij het 117 cm lange ding ook houdt, het valt niet te ontkennen, dat het de heidense godin Minerva is, die thans al meer dan 90 jaar elke VU-plechtigheid opluistert.

Verworpen

Nu zijn er aanwijzingen, dat Abraham Kuyper wat betreft deze geharnaste dame onvoldoende waakzaam is geweest. Immers enkele jaren vóór de opening van de Vrije Universiteit nog had Kuyper 'de heidense godin Pallas, d.i. Minerva' krachtig verworpen als bandstempel dienst te doen van 'Ons Program' (1879), daar zij een 'hinderlijk trotsche en wulpsche figuur' vertoonde.

Hij koos voor de (weerloze) 'Hollandse Maagd in de tuin', die sinds jaar en dag op alle briefpapier van de VU prijkt. Hoe kon Minerva (heidens, trots en wulps) dan toch terechtkomen op de pedellenstaf van de VU? Het moet aldus gebeurd zijn.

Vóór de opening van de VU strikte Kuyper de Amsterdamse schuitenvoerder Roelof Versluis, die bij hem in de buurt woonde, om de nieuwe universiteit een pedellenstaf cadeau te doen. Menend dat het een kwestie was van een gulden of twintig besloot de schuitenvoerder samen met zijn broer tot deze schenking. Hij liet een kopie vervaardigen van de pedellenstaf, die in gebruik was bij de Leidse universiteit. De rekening

viel alleen wat tegen: driehonderd gulden!

Kwaad

Een gegeven paard kijkt men niet in de bek. Eenmaal in gebruik, heeft Kuyper ettelijke kolommen van De Heraut gevuld om het alsnog voor het Minervabeeldje op te nemen. 'Dát vooral is aangegrepen om kwaad van de Vrije Universiteit te vertellen,' toornde hij. Met name keerde hij zich tegen aantijgingen, die jegens Minerva geuit waren in De Bazuin van de Theologische school der afgescheiden kerken in Kampen, van waaruit men argwanend toezag hoe Kuyper een concurrerende dominees-opleiding in Amsterdam startte. Wie beschrijft zijn vreugde, toen hij in de kop van De Bazuin een vignet ontdekte met een sterk op Pallas gelijkend poppetje? Wat wilden ze dan nog? Vlijtig ging hij na welke kloeke calvinisten zich in het verleden eens ingelaten hadden met Griekse goden en godinnen.

'Moeten ze dan allen weg? . . . Zie, lezer, juist in naam van het Gereformeerd beginsel en uit eerbied voor onze groote voorgangers, protesteerden wij tegen dat doopersch Vandalisme. Dat is niet Gereformeerd,' aldus Kuyper. Pedel P. Bruinsma kan dus zijn (enkele jaren geleden vernieuwde) staf met een gerust geweten blijven voortdragen.

